

REDACTIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunei tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266

Școalele de duminică.

Poporul românesc e de o inteligență superioară, abil pentru știință, artă, comerț, industrie, agronomie, serviciu militar, cu un cuvânt pentru toate deprinderile teoretice și practice ale vieții are calități distinse. Un capital de forță intelectuală și materială ce-l predestinează la un rol cultural. Dar n'are școală și fără de școală trebuie să rămână un elot în concurența luptei de existență a popoarelor.

Dela desrobirea noastră am avut dreptul a înființa școli și le-am și înființat cu jertfe mari, încât poporul românesc suportă mai mari sarcini școlare în țară, numai să-și salveze caracterul religios moral și românesc și ca să se poată urca pe scara civilizațiunei moderne. Dar rezultatul școlilor noastre poporate nu este în proporția jertfelor aduse pentru școală, numărul analfabeților la noi e înspăimântător. Trebuie să roșim în fața tabloului statistic ce se face despre analfabetismul poporului românesc. Vina o purtăm noi căci am făcut mai mult chestie de mântuială din școală decât o pregătire reală pentru viață, n'am dezvoltat școala cotidiană în școli de repetiții și în formarea de biblioteci populare de unde a rezultat că băiatul în scurtă vreme a uitat aceea ce a învățat mai mult ori mai puțin de mântuială și țaranul nostru cu școala în sat a rămas analfabet. Acum când ni se îngreunează noțiunea școlilor și greumintele ni le decimează simțim și mai dureros păcatul întrelăsării și primejdia ce ne amenință în lipsa de școli.

Un intelectual ne spune odinioară, plin de îngrijorare ce a speriat în comunele unde a umblat. În comuna X. — ne spune — eră mai nainte școală confesională românească, acum nu mai e, căci nu o mai pot susține iar ajutor de stat nu pot primi căci la speranța nesigură a ajutorului de stat nu le vine învățator calificat ca condiția sine qua non a obținerii ajutorului de stat. Comuna e mică și nu e în ea nici alta școală, fie de stat fie comunală, unde să fie catehizați barem, băieții cresc ca sălbaticii prin satul pustiu, pe holdele sterpe și prin păduri.

Ce va fi de băieții aceștia cari nici un Tată nostru nu știu? Sclavii moderni ai capitaliștilor.

Aici e ceva de făcut ca să nu ne perdem poporul pentru biserică.

Consistorul nostru a solicitat organizarea școlilor de duminică, cari în străinătate au dat rezultate atât de splendide. Acum vedem că și consistorul arhidiecezan a dat cerculară pentru înființarea școlilor de duminică. Noi mai avem pe lângă dumineci un șir de sărbători în cari se desfășoară opera Mântuirii. Să fie adunată tinerimea în zile de dumineci și sărbători la biserică unde să li-se țină învățături morale și să fie introduși în spiritul religiei creștine. Să-i mântuim pentru creștinism și pentru biserică ortodoxă română. Firea omului e că atunci prețuește mai mult un lucru când nu-l are. Cunoșcând tinerimea din graiul preotului că ce este învățătura ar porni pe calea autodidacției. Sufletul poporului e deschis pentru ce e bun și frumos. Să-i arătăm bunul și frumosul ca să-l urmeze.

Să nu considere preotul de o sarcină aceasta îndatorire ci de o misiune a sa, fără împlinirea acestei misiuni i-se va risipi turma.

Esperiența tristă că cu școlile în mâinile noastre ne-a rămas poporul analfabet e un memento să nu o pășim așa și cu biserică. Pot veni vremuri grele, norii acelor vremuri să și arată pe orizont, și dacă nu vom avea credincioși creșcuți în legea strămoșească și întăriți prin școlile de duminică și sărbători, acum când mai avem deplina libertate în biserică, ușor vom păși ca la cel dintâiu glas de ademenire să ne părăsească credincioșii precum am văzut că sectarii ne-a rupt din șirul bisericii mult popor, vor vedeă apoi cum ne vor părăsi ademeniri și mai atrăgătoare pentru omul năcăjit și incult.

Cunoaștem teroarea cu care au fost străbunii noștri siliți să treacă la altă lege, vedem repeșindu-se în decursul vremilor sistemul teroarei religioase. În fața acestui veșnic pericol e o singură mântuință, închiegarea sufletească a poporului nostru cu biserică străbună, ca el să fie capabil de rezistență împotriva tuturor periclenor, până la moarte.

În școli de duminică, va cunoaște tinerimea pe preotul ei și biserica, va învăța să se roage lui Dumnezeu, să creadă în el, să sperze în el și să-și iubească pe deaproapele său. Se va face creștinul și ortodoxul bun.

De ale adunării generale învățătoresți.

(Răspuns).

În nr. 37 din „Biserica și Școala“ din Arad, sub titlu pus în frunte, se face o critică aspră, ba chiar nemeritată, asupra disertației cetite de subscrisul.

Ne fiind subscrisă aceia critică, nu știu cui să răspund ci socotind, că, celea scrise sunt părerile Redacțiunii, mă voi abține de a face personalități ci voi discuta numai în merit.

Sunt de firma credință, că autorul nu a auzit disertația din chestiune, ci a primit numai informațiuni, dar informațiuni eronate, departe de a conține umbră de adevăr din celea spuse.

Teza de discuție nu a fost luată numai din inițiativa disertantului ci a fost demandată la toate reuniunile învățătoresți prin un circular consistorial; deci, cu atât mai puțin nu ne-am putut atinge de instituțiile noastre culturale, ca să le hulim și defaimăm. — De altcun, un om la locul său, dacă nu poate edifica un lucru de interes general și mai ales umanțional, nici într'un caz nu are sufletul de a distruge...

Când autoritatea superioară ni-a pus spre dezbateră „teza“ de sub întrebare, nu s'a cugetat nime la posibilitatea, că pe anul școlar 1913/14 se vor înscrie atâta elevi în cursurile prepar. ci eră ținută în vedere starea dela începutul anului școlar 1912/13 când în c. IV erau înscriși 13 iar în c. I 11 elevi. (Lipsa de învățatori o mai dovedește și împrejurarea că absolvenții din acest an s'au aplicat toți și totuși mai sunt o mulțime de stațiuni vacante).

Că, cum se susțin elevii în *alumniu*, iar e altă chestie și nici prin cuget nu mi-a trecut să o amintesc — căci nu se ține de acel subiect, care l'am aruncat în discuție. Totuș fiind vorba de aceasta instituție și făcându-se aluzie, că pe vremuri între alți mulți elevi și subscrisul a fost crescut și, poate și colegul G. — că văd, că de noi e vorba, — apoi, dacă nu știe dl autor, am cutezanța să spun, că presidential despre care se zice că a stat la distanță, — de ajutor, — și totuși a apărât instituțiile — era din Arad, iar noi, ceialalți din provincă. Și, că calculul „distins“ obținut în toate cursurile prep. atât de Groșorean cât și de subscrisul, ne-au îndreptățit, la acel mic ajutor, care nici pe departe nu se poate compara cu cel de azi. Dar s'au schimbat vremile, de atunci au trecut 30 de ani... (Aici e o neînțelegere, noi am vizat numai că prezidentul reuniunii nu e în internul institutului nostru ci așa și de afară a luat cunoștință despre chipul cum se susțin elevii acum în institut, nici în minte nu ne-a fost a le revocă dlor în memorie că au fost alumnii diecezani. Red.)

Cu atât mai vartos nu-mi vine să hulesc școala în care m'am crescut, și pentru care am venerație sacră. Din contră. Aș voi să o știu „loc ales“ despre care numai bine să se vorbească. Tot așa și față de dnii profesori, nutresc stimă, după cum am avut venerație față de foștii mei profesori.

În cât privește învinuirea ce mi se face, că am hulit pe unii elevi slabi cari intră în pedagogie, observ,

că, ar fi consult, ca continueative, să li se observe viața care o duc prin stațiunile unde se află aplicați și apoi să se judece, dacă am spus adevărul ori nu.

Dacă dl autor al criticei ori informator — cum să-l numesc, — nu a înțeles cuprinsul disertației ținute în adunarea generală, să-mi permită, ai face observația că aceia au avut un scop cu mult mai mare decât să deie anză la discuți fără de rost. *Cauza neînțerrării în institut-le noastre pedagogice am atribuit-o împrejurării*, că salariul învățătoresc nu eră pretutindenea regulat, ba nici sigur, căci, deși eră pe hârtie 1000 cor. ori mai mult sau în anii abia trecuți și mai puțin, (ba în unele locuri nici astăzi n'ajunge minimul, căci poporul nu mai poate suportă atâtea dări, iar statul nu vrea să deie unde n'are interes) — în realitate e altcun, și se incasează cu greu, așa încât învățătorul a trebuit să aștepte cu lunile, ba în unele locuri și cu anii, — după primirea salariului. — Mai adăugam, că de și este și el funcționar ca alții, e primit numai peste umăr, ca un „ce“ care n'ar trebui să existe, că vezi, el, dascălul n'are atâtea și atâtea școli... (Dacă învățătorul n'are înșirat numărul atestatelor de pe clasele finite, are cantitatea cunoștințelor cari se recer pentru un om ce trebuie să fie în rând cu oameni capaci de a împărtași altora cunoștințe temeinice) *Acestea și alte multe dureri ale învățătorilor iau făcut să se destăinuască și la unii și la alții, cari apoi auzind și convingându-se de adevăr și-au ferit copiii lor de ai lăsa*, că să îmbrățișeze cariera învățătorescă.

Am trecut apoi dela partea disgustătoare la partea bună — accentuând asupra părții materiale, — fiindcă azi lumea e grozav de materialistă și am comparat toate funcțiile cunoscute și aplicabile, arătându-le avantajul și desavantajul față de cariera învățătorescă pe care am scos la suprafață, ca și cum ar fi mai ușoară, — (socotind timpul fixat de prelegere) și mai rentabilă.

Iar ca să dau un îndemn mai presionant, am accentuat, că ar fi bine dacă s'ar trimite învățătorii mai versați (nu mai bătrâni) ori mai experți, să facă excursiuni de studii prin diferite locuri, ba chiar țeri streine, anumind și isoarele de unde să se ajute. — Notez, că pe timpul când s'a compus disertația, nu eră noua lege despre ridicarea salarelor învățătoresți.

Ma îndemnat la aceasta și împrejurarea, că, noi învățătorii nu putem rămânea numai cu cunoștințele câștigate în institut-le pedagogice și complementate prin studiere particulară, ci avem lipsă de cunoștințe mai vaste. N'ar strică abunăoară se cunoaștem viața altor școli din țerile cu lumină mai multă, ca la noi. Iar aceasta nu o putem face toți, în massă ci unul câte unul, care re'ntorcându-se, să refereze și să pună la dezbateră celea observate, ca, apoi ce se va afla potrivit cu împrejurările dela noi să se aleagă și aplice și în viața noastră școlară. Prin aceasta mi se pare, nu s'a zis nici un rău. Realizându-se celea espuse, s'ar desvoltă între învățători numai dorul de muncă sănătoasă și s'ar îmbogăți cunoștințele...

Peste tot, am voit, să dau impuls învățătorilor să se ridice la un nivel, ca să nu-i fie neamului și bisericii rușine, că li nutrește.

N'am zis să se iee ajutorul dela tinerii cari intră în preparandie. Nu, pentru lume, căci, de mi-ar stă în puțință, eu i-aș ajuta, să nu ducă lipsă de nimic. Dar e păcat, că unii tineri, — fie prin școlile medii fie prin superioare — să aibă ajutor și să nu-l resplătească cu vrednicia care se recere dela un astfel de individ care e ales pentru ca să trăiască mai ușor. (Sub raportul din „Românul“ să se iee dela studenții mediocri aju-

toarele și să se deie pentru excursiuni de studii, fiind vorba de studenții de preparandie, nu puteam înțelege decât pe aceștia. Dela consistor se dau stipendii numai din fundațiuni cari își au mențiunea lor testamentară care nu se poate altera. Din bugetul diecezei se dă numai cele 6000 cor. votate de sinodul eparhial anume pentru susținerea elevilor săraci în preparandie în urmare și mențiunea acelui ajutor bugetar e votată. Noi recunoaștem mai mult importanța călătorilor de studii în străinătate, dar stipendiile sunt legate de anumite categorii de studenți, între cari nu pot fi plasați învățătorii, cu toată bunăvoința ce am avea-o de a da ajutoare de studii învățătorilor. Red.)

Sunt de credința, că în parte m'am achitat de învinuirile aduse pe nedrept. Zic: pe nedrept, — fiindcă pot presupune — că, până ce critica făcută nu-i subscrisă criticul nu e în deplină cunoștință de cauză iar dacă totuși a fost prezent, ori cunoaște cuprinsul acelei teze și mai debitează astfel de vorbe, documentează că n'a înțeles discuția și tocmai de aceea se genează să-și subscrie numele. (Criticul a spus că scrie după raportul Românilor și acolo eră așa prezentată afacerea încât nu putea lăsa să se acrediteze părerile debitate în raport despre conferența dlui învățător Petru Vancu căruia între altele i păstrăm tot respectul unui bun și zelos învățător, care după părerea noastră aici a greșit în hiperzelul său, fără a-i detrage însă această nimic din valoarea lui. Red.)

De altcum, stau la dispoziție.

Măderat.

Petru Vancu.

Creștinii și Statul.

— Urmare și fine. —

Puneți în inoială puterea lui Dumnezeu, care a făcut Universul din nimic, care a dat viață la tot ce respiră? Spre a vă ajuta a crede, el v'a dat mai multe imagini de înviere. În toate zilele lumina se întuneacă și revine; întunericul îi urmează fără încetare spre a-i face loc; astrele se adună și se reaprind. Toate revoluțiile timpurilor se reînnoiesc. Fructele se trec spre a reveni, semințele putrezesc spre a se înmulți, totul se conservă prin chiar distrugerea sa, se reproduce prin moartea sa. Omule, spirit sublim, dacă tu ai luat dela oracolul tău Apollon să te cunoști pe tine ca domn a tot ce moare și se renaște, tu singur murind să piei pentru totdeauna? Și după câteva alte considerațiuni, în întărirea adevărului, autorul spune că aceeaș înțelepciune care au compus universul din elemente atât de opuse, sufletele și vietățile, aceeaș cade și nu cade sub simfurile noastre, lumina și întunericul, viața și moartea; tot aceasta înțelepciune a pus la fiine una după alta două perioade de secole bine deosebite: prima care a început cu lumea și se va sfârși cu ea, a doua ce-o așteptăm și care se va confun. la cu eternitatea.

Vorbind mai departe Tertulian arată că toți oamenii vor învia pentru a primi plata a tot ce au făcut în această viață, pentru a fi fericiți sau neferiți pentru totdeauna, de când nu va mai fi nici moartea nici înviere. Refăcându-ne ce suntem acum, ne vom schimba mult. Credincioșii adoratori ai lui Dumnezeu, înzestrați cu nemurire se vor bucura în veșnicie de Dumnezeu, iar ceilalți care vor fi vinovați înaintea lui Dumnezeu, vor fi condamnați focului veșnic și care nu se va sfârși nicodată. Ca să nu ridice păgânii obiecțiuni asupra arderii în focul cel veșnic, autorul spune că și

filozofii au recunoscut deosebirea focului acestuia de focul ordinar. Aceasta ce servește la necesitățile noastre este cu totul altul de acela pe care l-a pregătit Dumnezeu spre a fi instrument al răzbunării sale, fie că el cade din cer în formă de trăsnet, fie că se înalță dela pământ până la creștetul munților. Acest foc nu consumă ceea ce arde, ci separă pe măsură ce distruge. Așa munții ard și subzistă, iar acel care este lovit de trăsnet, n'are a se teme de foc. O icoană slabă a acestui foc veșnic, care în virtutea judecării celui a Tot-Puternic își va exercita veșnic acțiunea sa asupra păcătoșilor și inamicilor Domnului. De ce n'am putea dovedi cu ceea ce noi vedem la munții cari ard fără a se consuma?

Ca să-i arate cât sunt de nedrepti, autorul spune păgânilor că aceste dogme la poezi și filozofi sunt considerate de științe sublime, iar la creștinii de prejudeții. Acești oameni toți sunt genii transcendente, iar creștinii sunt idioți; aceia merită toate onorurile, iar aceștia tot disprețul. Dar dogmele noastre, continuă mai departe, de care voi spuneți că sunt prejudeții și falsități, sunt necesare și utile, pentru că toți acei cari le cred sunt datori a fi mai buni, atât de teama chinurilor veșnice cât și de speranța unei răsplătiri de asemenea veșnice. Deci nu este nici o rațiune de a condamna ceea ce este în adevăr folositor, iar din partea păgânului este o contradicție, dacă condamna dogmele creștine, căci chiar de ar fi, — ceea ce nu poate fi, — falsități și absurdități, ele n'aduc nici un prejudiciu nimănui și deci ar trebui puse în rândul atâtor opinii vagi și fabuloase pe care nimeni nu vi le deferă, pe care nu le pedepsiți, pe care le învoiți chiar ca indiferente. Iar dacă voi sunteți hotărâți a le pedepsi, pedepsiți-le prin ridicul, iar nu prin fer, foc, cruce și fiare. Și apoi nu este numai o mulțime oarbă care triumfă cu aceste cruzimi revoltătoare și care ne insultă, ci sunt printre voi de aceia, care caută a dobândi favoarea poporului prin aceste nedreptăți, ca și când puterea ce aveți asupra noastră n'ar veni dela noi înși ne. Cu singuranță eu sunt creștin pentru că eu văd spiritul, voi nu mă veți condamna decât dacă voi aveți de ce să fiu condamnat. Căci voi n'aveți putere asupra mea decât v'am dat și pe aceasta deci n'o aveți dela voi, ci dela mine însu-mi. Noi avem dreptul la triumf, pentru că noi vrem mai bine a fi condamnați decât a fi necredincioși lui Dumnezeu.

Dar ne ziceți că de ce ne plângem, dacă voim a fi persecutați și că mai bine să suferim ceea ce voim a suferi? De sigur, noi iubim suferințele, dar cum se iubește războiul, în care nimeni nu se angajează de voie, dar se luptă din toate puterile și se bucură de reușită, după ce s'a plâns de război. Căci ni se declară război, când suntem adauși înaintea tribunalelor, unde combatem pentru adevăr cu pericolul capului nostru. Noi dobândim victoria, căci noi avem aceeaș face subiectul combaterii. Fructul victoriei este gloria de a plăcea lui Dumnezeu, este cucerirea vieții veșnice. Pierdem viața, drept; dar dobândim murind aceeaș este obiectul ambițiunii noastre. Murim în visul victoriei și prin moartea noastră scăpăm de inimizii noștri. Faceți-ne ridiculi cât voiți pentru că ni se pune stâlpi spre a ne arde: iată instrumentele victoriei noastre, iată ornamentele, iată carul triumfului nostru. Invinșii au un bun subiect de a nu ne iubi și de aceea ne tratează ca furioși și desperați. Și cu toate acestea această furoare și desperare, în timp ce patima de glorie și de reputație o produce, voi o considerați eroism, zice Tertulian. Scevola își arde singur mâna:

ce tărie! Empedocle se asvârle în flacărele muntelui Etna: ce curaj! Intemietoarea Cartaginei preferă un rug în loc de căsătorie: ce castitate prodigioasă! Regulus, în loc de a fi schimbat în locul a mai multor dușmani, suferă în corpul său: ce măreție demnă de un Roman învingător, deși e captiv! Anaxarc, zicea, lovește tocul Anaxarc; Anaxarc nu simte nimic: ce putere de suflet în acest filozof! Nu zic nimic de acei care au pretins a deveni nemuritori dându-se la moarte de fier sau la alte mai dulce. Voi înși-vă sărbătoriți tăria de a suferi chinuri. O curtezană din Atena, își mușcă limba cu dinții și o scupă în fața tiranului, așa că nu putu spune pe conjurați, când ea însăși învinsă de durere, voiă să facă aceasta. Zenon din Eleia, întrebat de Dionisie la ce poate servi filozofia, îi răspunde: de a bravă moartea; iar tiranul îl ucise cu lovituri de biciu, filozoful pecetluind răspunsul său în sângele său. În flagelațiunile tinerilor Lacedenimoni găsăm măsura gloriei cu care ei se acopăr. Cu drept cuvânt, continuă autorul, aci este o glorie, fiindcă este omenească. Și aci nu este nici prejudiciu, nici fanaticism, nici desperare în disprețul vieții și al chinurilor. Este învoit de ale îndură aceasta pentru patrie, pentru împărăție, pentru prietenie, dar nu este permis de ale îndură pentru Dumnezeu. Voi ridicați statui acestor eroi profani, gravați elogii pentru ei în marmoră și piatră spre a eterniza numele lor dacă ar fi cu putință. Vă forțați de a-i rechemă la un fel de viață posibilă. Iar pe eroul creștin care așteaptă dela Dumnezeu adevărata răsplata și care suferă pentru el cu această speranță, păgânii îl privesc ca pe un nebun.

Iar voi, magistrați demni, asigurați cu sufletele voastre de aplauzele poporului în timp ce inecați în sânge pe creștini, condamnați-ne, chinuiți-ne loviți-ne, nedreptatea noastră este dovada nevinovăției noastre; iată pentruce Dumnezeu dă voie ca noi să fim presecutați. Condamnând apoi o creștină de a fi expusă într-un loc infam în loc de a o da la lei, ați recunoscut că pierderea castității este pentru noi cel mai mare chin și o cădere mai grozavă decât chiar moartea.

În cele din urmă autorul, după ce a combătut cu atâta evidență acuzațiile păgâne și le-a arătat inamicilor că admiratorii și credincioșii următori ai lui Isus Hristos nu se dau la o parte din fața nici unei primejdii pentru lege, le spune că nu servesc la nimic cruzimile rafinate pe care le îndreaptă contra creștinilor. Aceste cruzimi sunt mai mult o atracție la religia creștină, dovadă că pe măsură ce seceră pe creștini. Se spune apoi cum mai mulți filozofi au scris tratate spre a îndemna la suferința durerei și morței, ca d. ex. Ciceroane în Tusculane, ca Seneca, Diogen, Pyrrhon, Callinicus; totuși exemplele creștine sunt mai vorbitoare decât toate operele filozofilor. Cine poate, în fine, a fi martor fără a fi elătinat și fără a voi să străbată cauza? Când a străbătut-o, nu vine cu plăcere la noi? Și nu dorește a suferi spre a obține grația lui Dumnezeu, ca să dobândească cu prețul sângelui iertarea păcatelor? De aceea noi vă mulțămim de măsurile ce luați contra noastră. Judecata lui Dumnezeu e opusă celei a oamenilor și în timp ce voi ne condamnați, Dumnezeu ne iartă.

Iată cum acest apărător al creștinismului înlătură toate atacurile aduse de păgâni și printr-o apărare demnă a doctrinei evanghelice, pune pe păgâni în neputință de a răspunde. Tăria argumentării, combaterea punct cu punct a invențiilor răutăcioase ale păgânilor, dovezile ce aduce, pun în adevărata sa valoare învățătura arestină și arată pe păgâni neputincioși și totodată

răutăcioși și mincinoși. Căci creștinii care au în Evanghelie porunca de a da stăpânirii lumești cînstea cuvenită, nu numai uă nu încercă vr'o opunere, dar nici nu pot cugeta una ca aceasta, ei cari, urmând pilda Mântuitorului, dăteau exemplu viu de viață corectă și ca cetățeni și ca următori ai legii creștine

„Biserica Ortodoxă Română“.

Anunț.

Subscrisul am perdut decretul, prin care am fost denumit și întărit ca învățător definitiv la școala conf. gr. or. rom. din Parác, Parța. Prin aceasta aduc la cunoștință publică.

George Olariu
învățător.

CRONICA.

Ministrul de culte în Sibiiu. Excelența Sa dl *Iankovich Béla*, ministrul de culte și instrucțiune publică, însoțit de secretarul său Dr. Coloman Kisfaludy a fost oaspele Sibiienilor unde a mers pentru vizitarea instituțiilor culturale. Marți, în 17/30 sept., dimineața la orele 8, Excelența Sa împreună cu consilierul de secție, Dr. Petru Ionescu, care asemenea sosise la Sibiiu, și cu secretarul Dr. Kisfaludy Kálmán au vizitat mai întâi Seminarul nostru „Andreian“, azistând la prelegeri. De aici a plecat la preparandia de învățătoare rom. cat., apoi la școala de industrie casnică a „Reuniunii femeilor române“, unde a privit cu mare interes țășăturile noastre cu motive țărănești. A mai vizitat înainte de ameazi gimnaziul de stat, iar la orele 11 a primit în audiență câteva deputațiuni și particulari. Masa a luat-o la I. P. S. Sa, Metropolitul *Ioan Meșianu* la ora unu. La masă au luat parte: Dr. P. Ionescu, consilier de secție, Kisfaludy, secretarul domnului ministru, șefii autorităților bisericesti și civile din loc, directorii de școale și asesorii consistoriali. Excelența Sa, Metropolitul, a toastat în onoarea distinsului său oaspe, iar domnul ministru a răspuns în mod foarte călduros, închinând pentru Excelența Sa domnul Metropolit. După ameazi, a vizitat seminariul luteran, școala civilă de fete a „Asociațiunii“, Muzeul și biblioteca „Asociațiunii“, a azistat apoi la reprezentațiunea teatrală și la orele 8 seara a luat cina la domnul comite suprem Walbaum. Mercuri, s'a dus la Cristian ca să viziteze școalele populare, săsești și românești de acolo, iar după reîntoarcere a vizitat celelalte școale din Sibiiu, a luat apoi masa la episcopul săsesc Dr. Teutsch, iar la orele 4 și jumătate a plecat cu trenul la Blaj.

Distincțiuni. Maj. Sa regele României a conferit medalia „Meritul comercial și industrial“ cl. I următorilor fruntași dela noi. Dlui *Sava Raicu* dir. „Victoriei“ dlui I. Lăpădatu dir. „Băncii generale de asigurare“, Alexandru Lebu pres. cons. de dir. a „Albinei“, dlui Dr. Cor. Pop. dir. „Bihorenei“ și marelui comerciant român Ioan Vulcu din Orăștie.

Reforma inspectoratelor. Se știe că în ministerul de culte și instrucție se lucrează și la proiectul reformei învățământului din școlile elementare și medii, și — după cum se anunță mai recent — în legătură cu aceasta se planuiește și reformarea inspectoratelor. Ministrul de instrucție planuiește adevărată decentralizarea administrației învățământului și în legătură cu aceasta să înființeze inspectorate supreme, cu o sferă de influință mai întinsă.

Aceste inspectorate „supreme“ vor avea să rezolve o mulțime de chestiuni de ordin administrativ mai puțin importante, cari azi toate cad în sarcina ministrului de instrucțiune și îngreunează numai munca acestui minister. Mai există încă și tendința, mai cu seamă din Partea învățătorimeii, ca proiectul reformei inspectoratelor să dispună alegerea inspectorilor din sânul lor, pentruca imediații superiori ai lor să fie bărbați de specialitate.

Biografia lui Vlaicu. Ni-se comunică din Orăștie, că o seamă de prieteni intimi ai mult regretatului Aurel Vlaicu s'au hotărât să publice un volum în amintirea ilustrului erou fulgerat în sborul către ideal. În posesiunea multor scrisori și a multor fotografii în legătură cu opera și viața martirului dela Bănești, prietenii aceștia ai lui Vlaicu vor da publicului românesc una dintre rarile cărți de comemorare, care să fie vrednică de strălucirea numelui pe care-l pomenesc.

Incepând cu zilele copilăriei, cu anii de studii, cartea aceasta va aduce știri noi despre întâiele încercări ale lui Vlaicu pe terenul aviației, va face istoricul sborurilor lui dela sfioasele legănări fără siguranță, până la clipa de crâncenă durere a catastrofei, și în legătură cu toate acestea va da ilustrații necunoscute. Afară de biografia amănunțită și de aprecierea operei lui Vlaicu, volumul acesta de amintire va cuprinde și toate semnele de durere ale neamului, manifestate cu prilejul tragediei pe care n'o să o putem uita nici când.

Avem convingerea că suntem interpretul opiniei noastre publice, când declarăm, că apariția acestei cărți este așteptată cu nerăbdare de fiecare român știutor de carte. Faptele lui Vlaicu au fost un minunat mijloc de trezire și de întărire a conștiinței naționale, — și nu ne îndoiim că volumul ce va apărea va fixa acest mijloc escelent, făcând cu puțință cunoașterea lui și acolo, unde până azi pătrunsese abia ca faimă glorioasă.

Credem că este aproape de prisos să adăugem, că venitul cărții se va da pentru monumentul lui Vlaicu.

Icoana autentică a Mântuitorului? Ziarele engleze comunică știrea, că în Aberfraw, din Wales, cu prilejul săpăturilor unor vechi monumente ale druizilor, s'a găsit o medaile extraordinar de interesantă. Medalia este de aramă și arată pe o lature icoana, care ar fi să înfățișeze pe Hristos, pe dosul ei adecă se poate ceti inscripția cu semne ebraice: Isus Hristos, mijlocitorul și mântuitorul. Dacă se va dovedi, că este vorba în adevăr de o icoană veritabilă a lui Hristos, nu incupe indoială că relievia aceasta are să fie una dintre cele mai prețioase ale lumii întregi; deoarece medalia reprezintă prima icoană autentică a feței Mântuitorului.

† **Ioan Berescu**, inv. penz., redactor al „Poporul Român“, după lungi și grele suferințe și-a dat sufletul în mâinile Creatorului duminică dimineața la 6 ore, în al 46-lea an al vieții sale. Rămășițele pământesti ale defunctului s'au așezat spre veșnica odihnă în cimiterul gr.-or. rom. din Făgăraș, marți în 17/30 septembrie a. c. la 3 ore p. m. Fie-i țărâna ușoară!

Aniversări. În 4 oct. n. și-a serbat semicentenarul gim. din Năsăud, de când harnicii și vitejii grăniceri au deschis focarul culturii române de pe valea Someșului. Mulți secolii să răspândească lumină asupra „fiilor lui Marte“ acest „palat al Muzelor“.

* * *

În anul acesta se împlinesc 75 de ani, de când renumitul francez L. I. Daugerre a inventat arta fotografiării obiectelor prin „camera obscură“.

Trecerea Mării mediterane în sbor. Aviatorul francez Garos a sburat peste Marea Mediterană în curs de 4^h 45' parcurgând 900 kilometri și legând pentru prima oară prin sbor Franța și Africa. Aviatorul a fost viu felicitat în toate cercurile sociale.

Bust fericitului I. Russu-Șirianu. Harnicii Români din frunțașă comună Șiria vor avea pe distinsul ziarist Russu-Șirianu în mijocul lor. În luna viitoare se va desvăli bustul decedatului bărbat.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** în „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Tilecuș**, protopresbiteratul Peșteșului, pe lângă următoarele emolumente:

1. Dela popor prin repartitie 600 cor.
2. Din venite stolare 40 cor.
3. Ajutor dela stat, votat, 3.0 coroane, de tot 1000 coroane.
4. Cvarțir liber cu 2 chilii și supraedificatele ce se află.

Doritorii de a ocupa această stațiune să-și înainteze petițiile adresate comitetului parohial din Tilecuș, Prea On. Oficiu ppestic în M. Telegd, având dănsii până cu 8 zile mai înainte de alegere a se prezenta în sfânta biserică din Tilecuș, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Tilecuș 8/21 sept. 1913

Pentru comitetul parohial.

Vasilie Chirila
preș. com. par.

Crăciun Ardelean
not. com. par.

În conțelegere cu: **Alexandru Munteanu** protopop,
inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului al II-lea învățătoresc-cantoral dela școala gr. or. rom. din **Fibiș**, protopresbiteratul Lipovei se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 1000 cor. în bani gata.
  2. Intregirea salariului conform legii din 1913 dela stat.
  3. Venitele cantorali uzuale.
  4. Locuință corespunzătoare în natură și supraedificatele recerute cu grădină.
  5. Pentru conferință și scripturistică 40 cor.
- Pentru cazul că alegândul învățător ar da dovadă că e în stare de a conduce și instrui un cor bisericesc, comuna bisericească se deobligă ai remuneră ostenelele anual cu 200 cor.

Reflectanții sunt poștiți ca recursele lor ajustate cu documentele recerute și anume: a) extras de botez b) diploma învățătorescă, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și d) atestat despre serviciile de până acuma — toate în original — și adresate comitetului parohial din Fibiș, să le subștearnă oficiului protopopesic din Lipova (Lippa) având a se prezenta în vre-o duminică sau sărbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Alesul învățător va fi obligat a îndeplini agendele cantorale în și afară de biserică a instrui școlarii în cântările bisericești și a-i conduce regulat în dumineci și sărbători la biserică.

Din ședința comitetului parohial din Fibiș ținută la 29 august (11 sept.) 1913.

Gheorghe Todan
paroh, preșe. inte.

În conțelegere cu **Fabriciu Manuila** protopresbiter
inspector școlar tractual.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei (prime) vacantă din **Bucovăț**, carea începând cu nrul 92 se continuă în dreapta drumului ce duce spre Moșnița, la carea aparțin și pustele Gyék și Szelistye, se escrie în conformitate cu rezoluția Ven. Cons. Nr. 5454/1913 concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul parohial se compune din folosirea sesiunii parohiale de sub nrul 260 al cărții funduare; din stolă și birul legal; precum și din eventuala întregire dela stat.

Dările publice după beneficiul asigurat are să le suporte alesul și fără a i-se asigura vre-o remunerație va avea să catehizeze la toate școlile din comună. Parohia fiind de clasa a II (doua) se recere ca reflectanții se aibă cvalificațiunea prescrisă pentru astfel de parohii; iar recursele ajustate cu documentele recerute să le aștearnă la Prea On. oficiu protopopesc al Timișorii (Temesvár-Gyárvaros) și în vre-o duminică sau sârbătoare au să se prezinte în sfta biserică cu observarea §. 33 din Regulamentul pentru parohii spre a și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bucovăț la 14/27 august 1913.

Pentru comitetul parohial.

Constantin Micu.
paroh, preș. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. ppresb.

—□—

1—3

Pentru îndeplini ea postului de învățător la școala conf. gr. ort. rom. din **Herneacova** devenit vacant prin strămutarea învățătorului Petru Trailescu se escrie concurs cu termen de **30 de zile** în organul diecezan „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani dela comuna bis. 1000 cor. diferența de după art. de lege XVI 1913 s'a cerut din vistieria statului.

2. Cortel și competența de grădină în natură.

3. Dela înmormântări unde va fi poftit va beneficia taxa de 1 cor.

4. Pentru conducerea corului dacă va ști să-l conducă și-l va conduce faptic i-se asigură remunerație corespunzătoare.

Alesul va fi îndatorat să provadă pe lângă instrucțiunea elevilor și a adulților în cântările bisericesti și cantoratul în și afară de biserică.

Candidații cari vor putea dovedi că sunt capabili de a conduce cor vocal vor fi preferiți.

Reflectanții vor avea să-și înainteze rugările adresate comitetului par. din Herneacova la oficiul protopresbiterial gr. ort. rom. al Timișorii și a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică din Herneacova spre a-și arată desteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Rugările au să fie ajustate în conformitate cu dispoziția Ven. Cons. Nr. 2218/913 cu estras de botez din matricula bisericească și estras de naștere din matricula civilă, diploma de învățător, atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány), atestat de serviciu, precum și atestat despre îndatoririle față de autoritățile militare — toate în original.

Herneacova la 15/28 sept. 1913

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm ppresb.

—□—

1—3

Pe baza ordinului Consistorial cu Nr. 5600/1913 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Dud** cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pașune.

2. Birul legal.

3. Stolele legale

4. Eventualul ajutor din vistieria statului.

Toate dările după beneficiu le va suportă alegândul.

Parohia fiind clasificată de clasa II dela reflectanții se cere cvalificațiunea prescrisă pentru asemenea parohii.

Alegândul este obligat a catehiză la școala noastră confesională fără a aștepta altă remunerațiune, asemenea a predică cel puțin odată în fiecare lună.

Junătate din întreg beneficiul compete până la 21 august 3 septembrie 1914 văduvei rămasă de decedatul paroh.

Doritorii de a ocupă aceasta parohie sunt datori a-și înaintă recursele ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial din Dud P. O. Oficiu protopopesc din Șiria (Világos) având pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în s. biserică gr. or. rom. din Dud în cutareva duminică ori sârbătoare spre a-și arată desteritatea în cele rituale.

Dat din ședința estraordinară a comitetului parohial din Dud la 6/19 septembrie 1913.

Gerasim Văcean
preș. com. par.

Ioan Valentin
not. com. par.

In conțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopop

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Roșia** (Borosósa) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis și Școala“.

Emolumente: În bani gata 362 cor., 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 16 m. lemne numai pentru învățător, pentru conferințe 12 cor., scripturistica 6 cor., la oaltă dau 600 cor., întregirea e în curgere dela stat.

La recurse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate către comitetul parohial din Roșia sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu *Florian Boxin* pprbiter, insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Camna** (Kávna) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuința și supraedificate, lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 10 cor. întregirea de sat e în curgere.

La recurse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație,

Recursele adresate către comitetul parohial din Camna sunt a se înainta P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. II din Leș (Váradles), se publică concurs, cu termen de alegere de **30 zile**, dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul acestui post de paroh este:

1. Pământ parohial 22 jug. 2. Dela fiecare nr. de casă 1 vică (30 litre) bucate bir, parte săcară parte cucuruz. 3. Stolele îndatinat. 4. Întregirea dela stat. 5. De locuință se va îngriji alesul, până când parohia va edifica casă parohială. Dările după beneficii cad în sarcina alesului. Alesul va avea să catehizeze la orice școală din parohie, fără să aștepte pentru aceasta remunerațiune specială dela parohie.

Reflectanții sunt poftiți, ca rugările ajustate cu documentele prescise, să le înainteze P. O. oficiu protopopesc în Oradea-mare (Velența) în termenul regulamentar, având în acest restimp a se prezenta — cu observarea strictă a Reg. p. parohii — în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cant, serviciu divin și oratorie.

Leș, din ședința comitetului parohial ținută la 28 iulie (10 august) 1913.

Vasile Bulzan

președ. comit. par.

Romul Popa

not. com. par.

În conțelegere cu: *Andrei Horvat*, adm. protopopesc în Oradea mare.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III **Dumbrava** cu filia **Rostoci** (protoprebit. Halmagiului), amăsurat ordinelor ven. Conzistor diec. de Nr. 4512/1912, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Birul parohial legal dela 132 numeri de casă. 2. Stolele legale, uzitate în parohie. 3. Întregirea dotației cu ajutor de stat. 4. Nefiind casă parohială, până la alte dispoziții alesul va avea să se îngrijească de locuință în parohie pe spesele sale proprii.

Alesul preot se indatorează să catehizeze la școala din Dumbrava, fără altă remunerație și va solvi toate dările după beneficiile sale preotești.

Reflectanții sunt poftiți să-și susțină recursurile ajustate conform „Regulamentului pentru parohii“ și adresate comitetului parohial din Dumbrava-Rostoci la oficiul protoprezbiteral gr. or. rom. al Halmagiului (Nagyhalmagy).

Se poștește ca recurenții sub durata concursului să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în bisericile din Dumbrava și filia Rostoci, spre a-și arăta dexteritatea în cant, tipic și oratorie eventual și serviciu dumnezeesc, făcându-se astfel cunoscuți poporului. *Comitetul parohial din Dumbrava-Rostoci.*

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățăorești-cantorale dela școala poporală gr.-or. rom. din **Șilindia** (Selénd) protoprezbiteratul Buteni se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa culturală 906 cor.
2. 12 m. lemne pentru învățător 84 cor.
3. Scripturistica 10.
4. Spese pentru confe.ințe 20 cor.
5. Stolele cantonale 10 cor.
6. Locuință și grădină de legume; de încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască.
7. Întregirea dela stat e pusă în prospect pentru învățător cvalificat și ales conform art. de lege XXVII din 1907, deci fără altă întervenire se consideră de asigurată și conform art. XVI din 1913.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile lor ajustate cu documentele prescise și anume: a) extras de botez; b) diploma învățăorească; c) atestat de apartinență (illetősségi bizonyítvány) d) atestat despre serviciul de până acuma toate în original și adresate comitetului parohial din Șilindia, să le subștearnă oficiului protopopesc din Buteni (Körösbökény), având a se prezenta în vre-o duminică sau sârbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Alesul învățător este îndatorat a providea instrucțiunea și în școala de repetiție, a providea agendele cantonale în școală, în și afară de biserică, a instrui școlarii în cântările și ceremonialele bisericesti și ai conduce regulat în dumineci și sârbători la sfânta biserică.

Din ședința comitetului parohial ținută la 29 August 11 Septemvrie 1913.

În conțelegere cu: *Florian Roxin*, ppresb. insp. școlar.

—□—

3—3

Prin aceasta se publică concurs pentru stațiunea de învățător la școala confesională gr.-ort. rom. din **Kisszedres** cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Stațiunea e împreunată cu următoarele emolumente:

- a) Dela comuna bisericască în bani gata 475 cor. 50 fileri.
- b) 103/8 cubule bucate mixte à 12 cor. de tot 124 cor. 50 fil.
- c) Întregirea dela stat.

Recurenții au să observe dispozițiile regulamentare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, protopop.

—□—

3—3

Pe baza ord. Ven. Cons. orădan de Nrul 1932/913. B. se publică din nou concurs, pentru îndeplinirea postului de paroh din parohia de **clasa III-a Chișlaz** (Vámosláz), cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan, pe lângă următorul beneficiu:

1. Locuință liberă din 3 odăi, bucătărie, cămară cu supraedificatele de lipsă, precum și o grădină mare de legume.
2. Pământ estravilan 16 jugh. à 1200 □ st. în două table.
3. Drept de pășunat pentru 6 vite cornute.
4. Bir dela fiecare casă cu pământ 1, dela casă fără pământ 1/2 vică de grâu, săcară, sau cucuruz, ori răscumpărată vica à 2 cor. 50 fil.

5. Stolele uzuat, și anume: botez 80 fil.; cununie 6 cor.; sfeștanie 1 cor.; maslu 2 cor. înmormântare mică 2 cor. mare 6—12 cor.

6. Întregire dela stat. Darea după beneficiu o suportă alesul.

Parohul va avea să provadă catehizările școlariilor dela ori-ce școală din parohie, fără să pretinde dela biserică, pentru aceasta, remunerațiune specială.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți, ca recursese ajustate regulamentar, adresate comitetului parohial din Chișlaz, să le înainteze oficiului protopopesc în Oradea-mare (Velența), având — cu observa-rea strictă a dispozițiilor din Regul. p. parohii a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare, în sf. biserică din Chișlaz, pentru a-și arăta desteritatea în rituale și în oratorie.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Andrei Horvath*, adm. protopopesc
—□— 3—3

Se publică concurs cu termen de **30 zile** la postul de preot din parohia vacantă de **cl. III Poiană** (Biharmező) protopopiatul Vașcăului cu următoarele beneficii.

1. Bir preoțesc dela fiecare număr de casă 1 (uaa coroană) pe an numărul caselor 130.

2. Stolele legale.

3. Intregirea dela stat după cvalificațiunea celui ales.

Alesul preot va avea să se îngrijească de locuință pentru sine, va suportă toate dările publice după venitul beneficiat și va catehiză la școală fără altă remunerațiune.

Recurenții să se conformeze dispozițiilor regulamentare.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protoprezb.
—□— 3—3

Se publică concurs cu termen de **30 zile** la postul de preot din parohia vacantă **Seghiște-Hârsesti** (Segyesd-Herzafalva) protopopiatul Vașcăului cu următoarele beneficii.

1. Dela parohia Seghiste:

1. Folosirea pământului parohial (arător și fânaț) în mărime de 12 h. 1577 st. □. cu deobligământul de a plăti darea erarială și echivalentul.

II. Dela parohia Hârsesti:

2. Dela fiecare număr de casă (52) câte 2 cor. anual ca bir parohial.

3. Dela amândouă parohiile stolele îndatinate și anume: înmormântarea 4 coroane (la prunci 2 cor.. botezul 1 cor. Liturgia 1 cor. 20 fil. cununia 2 cor. Sfeștania 1 coroană.

4. Intregirea dotațiunei dela stat după calificațiunea celui ales.

5. De locuință — nefiind casă parohială se va îngriji alesul care este îndatorat a provedea și catihisațiunea fără altă remunerațiune dela comuna bisericăscă.

Recurenții să se conformeze dispozițiilor regulamentare.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protopresb.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresți din **Câmpanii de sus și de jos** (Fonókismezős) se escrie concurs cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă pe lângă următorul salariu:

Dela comună 600 cor. în numărar și intregirea dela stat conform anilor de serviciu. Învățătorul va provedea și cantoratul pe lângă stolele uzuale.

Reflectanții au să se conformeze dispozițiilor regulamentare.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protopresb.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresți gr.-or. române din **Țigănești** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. În numărar 400 cor.; 2. Uzufructul alor 10^{1/4} holde catastrale pământ arător 200 cor. 3. Intregirea dela stat conform art. de lege XVI din 1913. 4. Cvarțir: 2 chilii și culină. 5. Grădină de legumi. 6. Pentru încălzitul salei de învățământ 10 metri lemne de foc.

Stole cantorale separat conform uzului.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă recursul-instruit regulamentar și adresat comitetului parohial din loc Preaonoratului oficiu protopresbiteral gr.-or. român din Vaskóh, și a se prezenta în cutareva zi de repaus la sfânta biserică din Țigănești pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic.

Țigănești, 20 Iulie (2 August) 1913.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protopresb.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresți dela școala gr.-or. română din **Șebiş** (Körössebes) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente.

1. 600 bani gata. 2. Intregirea dela stat conform articolului de lege XVI din 1913. 3. Cvarțir 2 chilii și culină. 4. Grădină de legume. 5. Pentru încălzitul salei de învățământ 10 metri de lemne. Stolele cantorale conform uzului.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înaintă recursul instruit regulamentar adresat comitetului parohial din loc Preaonoratului Oficiu protopresbiteral gr. or. român în Vașcău (Vaskóh) și a se prezenta în cutare zi de repaus la sfta biserică din Șebiş pentru a-și dovedi dexteritatea în cant și tipic.

Șebiş la 21 iulie (3 august) 1913. *Comitetul parohial.*

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu*, protopresb.
—□— 3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza rezoluțiunei Veneratului Consistor gr. or. din Arad Nr. 5499/913 se escrie concurs de licitațiune minuendă, pentru darea în întreprindere a zidirei din nou a salei de învățământ din comuna **Firighaz** (Féregyház) p. u. Temesfüves comitatul Temes cu termen de **29 sept. v. a. c.** la orele 2 p. m. în sala școalei confesionale din loc.

1. Prețul de esclamar e 7166 cor. 11 fil. din care sumă reflectanții vor avea să depună un vadiu de 10% înainte de începerea licitației, în bani sau în hârtie de valoare acceptabile.

2. Pentru participare nu poate nici un reflectant se formeze nici un fel de pretenziune față de comuna bisericăscă.

3. Planul preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot privi de cătră reflectanți la oficiul parohial din Firighaz în orele oficioase. Condițiunile se vor publica înainte de începerea licitațiunei.

4. Spesele împreunate cu componerea planului și a preliminarului de zidire are a le restitul comunei bisericăscă acela întreprinzător care va luă zidirea.

5. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunei, acelu reflectant, în care va avea mai multă garanță morală și materială.

Dat din ședința com. parohial ținută la 15/28 septembrie 1913.

Alexandru Silaghi
președinte.

Ioan Cismaș
not. com. par.

—□—

1—3